Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA
EVGENIJA TANCHEVA,
predstavljeni 15. julija 2021 [1]

Združeni zadevi C-693/19 in C-831/19

SPV Project 1503 Srl,
Dobank SpA
proti
YB (C-693/19)
in
Banco di Desio e della Brianza SpA,
Banca di Credito Cooperativo di Carugate e Inzago Sc,
Intesa Sanpaolo SpA,
Banca Popolare di Sondrio ScpA,
Cerved Credit Management SpA
proti
YX,
ZW (C-831/19)

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Tribunale di Milano (sodišče v Milanu, Italija))

„Predhodno odločanje – Direktiva 93/13/EGS – Nepošteni pogoji v potrošniških pogodbah – Člena 6(1) in 7(1) – Načelo učinkovitosti – Člen 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah – Postopek izdaje plačilnega naloga – Postopek izvršbe – Pravnomočen plačilni nalog – Pristojnost nacionalnega sodišča, odgovornega za izvršbo, da preizkusi nepoštenost pogodbenih pogojev – Načelo pravnomočnosti – Prekluzija“

I. Uvod

1. Predloga za sprejetje predhodne odločbe, ki ju je vložilo Tribunale di Milano (sodišče v Milanu, Italija), se nanašata na razlago Direktive Sveta 93/13/EGS z dne 5. aprila 1993 o nedovoljenih pogojih v potrošniških pogodbah [2] in člena 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina). Umeščata se v okvir postopkov za izvršitev plačilnih nalogov, ki niso bili izpodbijani in so tako postali dokončni.

[1] Jezik izvirnika: angleščina.

[2] UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 15, zvezek 2, str. 288.

2. Glavno vprašanje, ki se postavlja v obravnavanih zadevah, se v bistvu nanaša na to, ali člena 6(1) in 7(1) Direktive 93/13 ter člen 47 Listine nasprotujejo nacionalni zakonodaji, ki sodišču, odgovornemu za izvršbo, onemogoča, da bi preizkusilo morebitno nepoštenost pogojev pogodbe, na podlagi katere je bil izdan plačilni nalog, ker je ta nalog vmes postal pravnomočen.

3. Sodišče ti zadevi obravnava vzporedno s tremi drugimi zadevami (C-600/19, C-725/19 in C-869/19), v katerih danes predstavljam sklepne predloge. Navedene zadeve temeljijo na predlogih za sprejetje predhodne odločbe, ki so jih vložila španska in romunska sodišča, v katerih se ravno tako postavljajo podobna in morda tudi občutljiva vprašanja, ki se nanašajo na obseg obveznosti nacionalnega sodišča, da v skladu s sodno prakso, v kateri je Sodišče podalo razlago Direktive 93/13, po uradni dolžnosti preizkusi nepoštenost pogodbenih pogojev, in na razmerje z nekaterimi nacionalnimi postopkovnimi načeli, med katerimi je načelo pravnomočnosti.

4. Sodišče ima torej priložnost, da v okviru obravnavanih zadev razvije svojo sodno prakso v zvezi z Direktivo 93/13 in zlasti da pojasni vprašanja v zvezi z načelom pravnomočnosti v okviru sodnega nadzora nad nepoštenimi pogoji na podlagi te direktive. V obravnavanih zadevah se postavljajo tudi vprašanja glede razmerja med načelom učinkovitosti in členom 47 Listine v tem okviru.

II. Pravni okvir

A. Pravo Unije

5. Člen 6(1) Direktive 93/13 določa:

„Države članice določijo, da nedovoljeni [nepošteni] pogoji, uporabljeni v pogodbi, ki jo s potrošnikom sklene prodajalec ali ponudnik, kakor je določeno z nacionalnim pravom, niso zavezujoči za potrošnika in da pogodba še naprej zavezuje obe stranki na podlagi teh pogojev, če je nadaljnji obstoj mogoč brez nedovoljenih [nepoštenih] pogojev.“

6. Člen 7(1) Direktive 93/13 določa:

„Države članice zagotovijo, da v interesu potrošnikov in konkurentov obstajajo ustrezna in učinkovita sredstva za preprečevanje nadaljnje uporabe nedovoljenih [nepoštenih] pogojev v pogodbah, ki jih s potrošniki sklenejo prodajalci ali ponudniki.“

B. Italijansko pravo

7. Direktiva 93/13 je bila v italijansko pravo prenesena z decreto legislativo n. 206 recante Codice del consumo (zakonska uredba št. 206 o zakoniku o varstvu potrošnikov) z dne 6. septembra 2005 (redni dodatek h GURI št. 235 z dne 8. oktobra 2005, v nadaljevanju: zakonik o varstvu potrošnikov).

8. Člen 633 Codice di procedura civile (zakonik o civilnem postopku) določa:

„Pristojni sodnik na predlog upnika denarne terjatve ali zamenljivega blaga ali na predlog upravičenca do prejema določene premičnine izda nalog za plačilo ali izročitev:

(1) če uveljavljanje te pravice temelji na pisnih dokazilih;

[…]“

9. Člen 641 zakonika o civilnem postopku določa:

„Če so pogoji iz člena 633 izpolnjeni, sodišče v 30 dneh od dneva vložitve predloga izda obrazložen sklep, s katerim naslovniku plačilnega naloga naloži, naj plača terjani znesek ali izroči zahtevano blago oziroma določeno količino blaga oziroma naj namesto izročitve blaga v roku 40 dni plača denarni znesek, določen v skladu s členom 639, pri čemer naslovnika izrecno opozori, da lahko v skladu z določbami naslednjih členov v istem roku vloži ugovor in da bo, če ugovora ne vloži, izvedena izvršba.

[…]“

10. Člen 647 zakonika o civilnem postopku določa:

„Če ugovor ni vložen v predpisanem roku ali če se naslovnik plačilnega naloga ne spusti v postopek, sodišče, ki je izdalo sklep, ta sklep na predlog upnika, tudi če je ta podan ustno, razglasi za izvršljiv. Sodišče v prvonavedenem primeru odredi ponovno vročitev, če je očitno ali verjetno, da naslovnik plačilnega naloga s sklepom ni bil seznanjen.

Kadar se v skladu s tem členom razglasi izvršljivost zadevnega sklepa, ugovora ni več mogoče vložiti ali uveljavljati, razen na podlagi določb člena 650, sprosti pa se tudi kakršna koli varščina, ki je bila vplačana v ta namen.“

11. Člen 650 zakonika o civilnem postopku določa:

„Naslovnik plačilnega naloga lahko vloži ugovor tudi po izteku roka, določenega v njem, če dokaže, da zaradi nepravilne vročitve, naključja ali višje sile z njim ni bil pravočasno seznanjen.

[…]

Ugovor ni več dopusten po preteku desetih dni od prvega izvršilnega dejanja.“

12. Člen 2909 Codice civile (civilni zakonik) določa:

„Stranke, njihovi dediči ali pravni nasledniki so v celoti vezani na vsebino pravnomočne sodbe.“

III. Dejansko stanje, postopka v glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

A. Zadeva C-693/19, SPV Project 1503 in drugi

13. Iz predložitvene odločbe je razvidno, da je YB kot potrošnik z družbo Findomestic Banca SpA sklenil tri posojilne pogodbe v skupnem znesku 18.200 EUR. Navedena družba je nato svojo terjatev odstopila družbi Activa Factor SpA, ki pa je kasneje terjatev prenesla na družbo SPV Project 1503 Srl (v nadaljevanju: SPV). V skladu z navedenimi pogodbami je bilo za primer zamude pri plačilu določeno plačilo kazni in zamudnih obresti.

14. Pristojno sodišče je s sklepom z dne 10. julija 2012 izdalo plačilni nalog zoper YB, ki ustreza znesku 16.290,52 EUR za zneske, dolgovane na podlagi posojilnih pogodb, povečanemu za zamudne obresti v skladu z navedenimi pogoji. YB ni ugovarjal plačilnemu nalogu, ki je tako postal pravnomočen.

15. Družba SPV je nato YB vročila sklep o rubežu z dne 21. septembra 2016 za terjatve, ki jih je imel do tretjih oseb, v višini 31.332 EUR, kar ustreza 16.290,52 EUR iz naslova glavnice in 13.539,27 EUR iz naslova obresti, kot so navedene v plačilnem nalogu, preostali znesek pa je bil iz naslova stroškov in pristojbin.

16. Družba SPV in drug upnik sta nato zoper YB začela postopek izvršbe pred predložitvenim sodiščem.

17. Predložitveno sodišče je v okviru tega postopka menilo, da bi bil pogoj v zvezi z izračunom obrestne mere zamudnih obresti, ki na letni ravni presega 14 %, lahko nepošten. Družbi SPV je odredilo, naj predloži posojilne pogodbe, na podlagi katerih je bil izdan plačilni nalog, in YB pozvalo, naj navede, ali se želi sklicevati na nepoštenost pogojev, ki se nanašajo na zamudne obresti, kar bi lahko, če bi bila nepoštenost ugotovljena, zmanjšalo terjatev družbe SPV. YB se je v odgovor na ta poziv skliceval na nepoštenost pogoja v zvezi z izračunom zamudnih obresti. Predložitveno sodišče je opozorilo na možnost, da se nepoštenost tega pogoja preuči po uradni dolžnosti, in razpisalo ustno obravnavo, da bi strankam omogočilo, da se v zvezi s tem opredelijo. V zvezi s tem je družba SPV med drugim trdila, da učinka pravnomočnosti plačilnega naloga ni mogoče odpraviti.

18. Predložitveno sodišče navaja, da se načelo pravnomočnosti v skladu s sodno prakso Corte suprema di cassazione (vrhovno kasacijsko sodišče, Italija) ne nanaša le na izrecen izrek sodbe, temveč tudi na razloge, ki so, čeprav implicitno, logična pravna podlaga zanjo. Ta pristop naj bi se uporabljal v zvezi z nalogom za plačilo denarnega zneska, ki naj bi v primeru, da zoper njega ni vložen ugovor, postal pravnomočen tako v zvezi s terjatvijo, ki je predmet tožbe, kot tudi v zvezi z njeno podlago, s čimer naj bi bila izključena nadaljnja preučitev razlogov, navedenih za utemeljitev zadevnega zahtevka. Tako naj bi to načelo, imenovano „implicitna pravnomočnost“, ki izhaja iz nacionalne sodne prakse, temeljilo na preudarku, v skladu s katerim velja, da je sodišče, če se je izreklo o posameznem vprašanju, očitno obravnavalo tudi vsa druga vprašanja, ki jih je treba obravnavati kot predhodna glede na vprašanje, o katerem se izreka, in ugotovilo, da ne nasprotujejo njegovi odločitvi.

19. Predložitveno sodišče poudarja, da lahko upnik, tako kot v obravnavani zadevi, po pridobitvi plačilnega naloga z vročitvijo obvestila o rubežu začne postopek izvršbe, ki je v nacionalnem pravu imenovan postopek prisilne razlastitve, in da upnik v primeru razlastitve pri tretjih osebah na podlagi plačilnega naloga kot izvršilnega naslova izvede prisilno razlastitev na terjatvah, ki jih

ima dolžnik do tretjih oseb. Sodišče naj bi v okviru postopka izvršbe imelo možnost, da po uradni dolžnosti preveri obstoj izvršilnega naslova in pravilno določitev višine terjatve, kar pa naj ne bi veljalo za samo vsebino tega naslova.

20. Predložitveno sodišče dvomi, ali so pogodbeni pogoji, na podlagi katerih se določita višina zamudnih obresti in kazen, v skladu z zakonikom o varstvu potrošnikov in Direktivo 93/13. Predložitveno sodišče navaja, da sodišče, ki je izdalo plačilni nalog, ni preizkusilo morebitne nepoštenosti teh pogojev. Ker pa YB tega naloga ni izpodbijal, naj bi v skladu z nacionalnim pravom postal pravnomočen, o vprašanju, ali so pogoji v posojilnih pogodbah nepošteni, pa naj bi bilo implicitno pravnomočno odločeno. Iz tega naj bi sledilo, da predložitveno sodišče kot izvršilno sodišče ne more ugotoviti nepoštenosti pogojev, ker na podlagi nacionalnega prava ne more presojati o vsebini plačilnega naloga in ker je ta nalog postal pravnomočen.

21. Predložitveno sodišče navaja, da je v skladu s sodno prakso Sodišča v zvezi z Direktivo 93/13 pod nekaterimi pogoji mogoče poseči v načelo pravnomočnosti. Predložitveno sodišče se zato sprašuje, ali potreba po nadomestitvi formalnega ravnotežja med pogodbenima strankama z dejanskim ravnotežjem, s katerim bi se med strankama ponovno vzpostavila enakost, izvršilnemu sodišču omogoča, da potrošnika obvesti o morebitni nepoštenosti pogodbenih pogojev, ki jih pravnomočna odločba ni izrecno izključila, in ali lahko to isto sodišče, če potrošnik izrazi voljo, da se želi na nepoštenost teh pogojev sklicevati, preizkusi nepoštenost pogodbenih pogojev glede na to, da bi opustitev takega preizkusa lahko povzročila nepopolno ali nezadostno varstvo potrošnika. Predložitveno sodišče v zvezi s členom 47 Listine ugotavlja, da pobuda sodišča, da potrošnika obvesti o morebitni kršitvi pravil o varstvu potrošnikov, ne pomeni kršitve nepristranskosti sodišča in da je Sodišče poudarilo pomen te določbe z vidika učinkovitosti pravic, ki izhajajo iz Direktive 93/13.

22. V teh okoliščinah je Tribunale di Milano (sodišče v Milanu) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali in v katerih okoliščinah člena 6 in 7 Direktive 93/13/EGS in člen 47 [Listine] nasprotujejo nacionalnemu pravu, kakršno je navedeno, ki izvršilnemu sodišču preprečuje, da bi opravilo vsebinski nadzor nad izvršilnim naslovom, ki je že pravnomočen, in temu sodišču preprečuje, da v primeru izražene volje potrošnika, da se sklicuje na nepoštenost pogoja iz pogodbe, na podlagi katere je bil izdan predlog za izvršbo, odpravi učinke implicitne pravnomočnosti?“

B. Zadeva C-831/19, Banco di Desio e della Brianza in drugi

23. Iz predložitvene odločbe je razvidno, da je družba Banco di Desio e della Brianza SpA (v nadaljevanju: BDB) 18. novembra 2005 z YX in ZW sklenila poroštveni pogodbi, ki sta šteli kot jamstvo za posojila, ki jih je najela gospodarska družba Bimecar Trade Srl.

24. Tribunale di Monza (sodišče v Monzi, Italija) je s sklepom z dne 20. decembra 2012 izdalo plačilni nalog v korist družbe BDB, med drugim zoper YX in ZW. Tega naloga nihče ni izpodbijal, zato je postal pravnomočen.

25. Družba BDB je nato pri Tribunale di Milano (sodišče v Milanu) začela postopek izvršbe zaradi razlastitve premoženja, katerega solastnika sta bila zakonca YZ in ZW, in sicer vsak do polovice. V navedenem postopku so bili udeleženi tudi družba Bimecar Trade ter drugi upniki YX in ZW.

26. YX in ZW sta se spustila v postopek izvršbe. Družba BDB je na zahtevo predložitvenega sodišča predložila poroštveni pogodbi. Predložitveno sodišče je menilo, da se YX sicer ne more sklicevati na status potrošnika, ker je bil zakoniti zastopnik družbe Bimecar Trade in je v tej družbi imel 51-odstotni delež, medtem ko je ZW mogoče opredeliti kot potrošnico, ker je v navedeni družbi imela 22-odstotni delež in ker v njej očitno ni imela nobenega položaja ali odgovornosti. ZW je zaradi ugotavljanja statusa potrošnice predložila sklep o prenosu z dne 29. januarja 2013, na podlagi katerega je postala lastnica deleža družbe Bimecar Trade, in dokazila, iz katerih je razvidno, da je od leta 1976 zaposlena v drugi gospodarski družbi. ZW je prav tako izrazila svojo voljo, da se želi sklicevati na nepoštenost več pogojev, ki so jih vsebovale pogodbe, sklenjene z vsemi upniki, na podlagi zakonika o varstvu potrošnikov. Družba BDB in drugi upniki so med drugim trdili, da ZW ni potrošnica in da učinka pravnomočnosti plačilnega naloga ni mogoče odpraviti.

27. Predložitveno sodišče podobno kot v zadevi C-693/19 pojasnjuje, da implicitna pravnomočnost v skladu z nacionalnim pravom in sodno prakso temelji na preudarku, v skladu s katerim je sodišče, če se je izreklo o posameznem vprašanju, nujno razrešilo tudi vsa druga vprašanja, ki so predhodna glede na vprašanje, o katerem je izrecno treba odločiti, ta pristop pa se uporablja za plačilne naloge. Upnik po izdaji plačilnega naloga začne postopek izvršbe, z vročitvijo obvestila o rubežu pa na podlagi tega naloga, ki šteje za izvršilni naslov, začne postopek razlastitve premoženja, kakršen je ta v obravnavani zadevi, s katerim razlasti premoženje, ki je v lasti dolžnika.

28. Predložitveno sodišče navaja, da glede na to, da je ZW mogoče šteti za potrošnico, dvomi o skladnosti pogoja iz poroštvene pogodbe, sklenjene med družbo BDB in ZW, v katerem je določeno sodišče s krajevno pristojnostjo, ki ne ustreza stalnemu prebivališču potrošnika, z zakonikom o varstvu potrošnikov in Direktivo 93/13. Ker pa ZW plačilnega naloga ni izpodbijala, je ta postal pravnomočen, o vprašanju, ali so pogoji v poroštveni pogodbah nepošteni, pa je bilo implicitno pravnomočno odločeno. Čeprav upniki trdijo, da predložitveno sodišče ne more preizkusiti nepoštenosti teh pogojev, zlasti ob upoštevanju sodbe z dne 6. oktobra 2009, Asturcom Telecomunicaciones,[3] se to sodišče sprašuje, ali se ta odločba uporablja ob upoštevanju razlik med zadevnima nacionalnima sistemoma in okoliščin obravnavane zadeve.

29. Predložitveno sodišče v zvezi s tem izpostavlja, da ima ZW dejavno vlogo v postopku izvršbe in da sodna praksa,[4] v kateri je Sodišče določilo merila, na podlagi katerih je mogoče poroka, kakršen je ZW, opredeliti kot potrošnika, ob izdaji plačilnega naloga še ni obstajala. Tudi Corte suprema di cassazione (vrhovno kasacijsko sodišče)[5] naj v sodni praksi takrat še ne bi zavzelo podobnega pristopa, ampak naj bi v upoštevnem obdobju ugotovilo, da fizične osebe, ki nastopa kot porok gospodarske družbe, ni mogoče šteti za potrošnika[6]. Zato naj ZW v ugovoru zoper plačilni nalog ne bi mogla uveljavljati nepoštenosti pogodbenih pogojev, saj naj bi lahko to storila šele po začetku postopka izvršbe, ko naj tega naloga na podlagi nacionalnega prava ne bi bilo več mogoče razveljaviti. Predložitveno sodišče se sprašuje, ali nacionalna zakonodaja v takem položaju potrošnikom ne onemogoča ali pretirano otežuje izvrševanja pravic, podeljenih z Direktivo 93/13.

[3] C-40/08, EU:C:2009:615.

[4] Predložitveno sodišče v zvezi s tem navaja sklepa z dne 19. novembra 2016, Tarcău (C-74/15, EU:C:2015:772), in z dne 14. septembra 2015, Dumitraș (C-534/15, EU:C:2016:700).

[5] Predložitveno sodišče v zvezi s tem navaja sodbo z dne 13. decembra 2018 (št. 32225).

[6] Predložitveno sodišče med drugim navaja sodbi z dne 13. maja 2005 (št. 10107) in z dne 9. avgusta 2016 (št. 16827).

30. Predložitveno sodišče navaja, da je Sodišče v sodbi z dne 26. januarja 2017, Banco Primus,[7] izključilo možnost odprave pravnomočnosti izrecne odločbe, ni pa še ni preučilo združljivosti implicitne pravnomočnosti s členoma 6 in 7 Direktive 93/13 ter členom 47 Listine. Po navedbah predložitvenega sodišča je verjetno, da sodišče ob izdaji plačilnega naloga ni preizkusilo nepoštenosti pogodbenih pogojev, ker je bila možnost, da se ZW opredeli kot potrošnica, izključena. Predložitveno sodišče se zato sprašuje, ali je na podlagi členov 6 in 7 Direktive 93/13 ter člena 47 Listine mogoče odpraviti implicitno pravnomočnost, če je njena posledica, da je potrošniku odvzeta pravica do učinkovitega pravnega sredstva in pravice, ki izhajajo iz te direktive.

31. V teh okoliščinah je Tribunale di Milano (sodišče v Milanu) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:

„(a) Ali in v katerih okoliščinah člena 6 in 7 Direktive 93/13/EGS v povezavi s členom 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah nasprotujejo nacionalnemu pravu, kakršno je navedeno, ki izvršilnemu sodišču preprečuje, da bi opravilo vsebinski nadzor nad izvršilnim naslovom, ki je že pravnomočen, ko potrošnik, ki je seznanjen s svojim statusom (pri čemer je bila ta seznanitev pred tem v skladu z veljavnim pravom izključena), zahteva izvedbo takšnega nadzora?

(b) Ali in v katerih okoliščinah člena 6 in 7 Direktive 93/13/EGS v povezavi s členom 47 [Listine] nasprotujejo nacionalnemu pravu, kakršno je navedeno, ki na podlagi implicitne pravnomočnosti v zvezi z neobstojem nepoštenosti pogodbenega pogoja izvršilnemu sodišču, ki je pristojno za odločanje o nasprotovanju izvršitve predloga s strani potrošnika, preprečuje, da bi ugotovilo takšno nepoštenost, in ali je mogoče ugotoviti obstoj prepreke tudi tam, kjer je bila v skladu z veljavnim pravom v trenutku nastanka pravnomočnosti presoja nepoštenosti pogoja izključena, ker garanta ni bilo mogoče opredeliti kot potrošnika?“

IV. Postopek pred Sodiščem

32. V zadevi C-693/19 so Sodišču pisna stališča predložile španska, italijanska in madžarska vlada ter Komisija, v zadevi C-831/19 pa družba BDB, ZW,[8] španska in italijanska vlada ter Komisija.

33. Na skupni obravnavi 27. aprila 2021 so ustno predstavili stališča družba BDB, ZW, nemška, španska in italijanska vlada ter Komisija.

V. Povzetek stališč strank

34. Družba BDB trdi, da vprašanje v zadevi C-831/19 ni dopustno, ker ZW ni potrošnica in ker se Direktiva 93/13 zato ne uporablja. V vsakem primeru zatrjuje, da je sklep o veljavnosti pogodbenih pogojev postal pravnomočen, ne da bi ZW vložila ugovor ali se sklicevala na status potrošnice. V skladu s sodno prakso Sodišča naj učinka pravnomočnosti ne bi bilo mogoče odpraviti niti v primeru kršitev prava Unije, varstvo, ki se potrošnikom zagotavlja na podlagi Direktive 93/13, pa naj, kot je izpostavila na obravnavi, ne bi prevladalo nad načelom pravne varnosti.

[7] C-421/14, EU:C:2017:60 (v nadaljevanju: sodba Banco Primus).

[8] Opozoriti je treba, da je YX predložil pisno stališče v imenu ZW.

35. ZW trdi, da je v zadevi C-831/19 očitno, da se na podlagi Direktive 93/13 šteje za potrošnico. ZW pojasnjuje, da ugovora zoper plačilni nalog ni vložila zaradi nacionalne sodne prakse, v skladu s katero osebe v položaju, kakršen je njen, niso štele za potrošnike, vendar se je ta sodna praksa vmes spremenila, in sicer zaradi upoštevanja usmeritev, navedenih v sodni praksi Sodišča. ZW je na obravnavi trdila, da to, da izvršilno sodišče ne sme opraviti nadzora nad pogodbenimi pogoji, katerih nepoštenost ob izdaji sklepa ni bila preizkušena, pomeni, da se potrošnikom odvzema učinkovito varstvo, ki jim ga zagotavlja Direktiva 93/13.

36. Nemška vlada trdi, da delitev nalog med sodiščem, ki meritorno odloča o zadevi, in izvršilnim sodiščem temelji na načelu nacionalne procesne avtonomije ter da Direktiva 93/13 ne določa vsebinske preučitve v postopku izvršbe, če ima potrošnik v okviru prvega postopka dovolj možnosti za uveljavljanje pravic, ki jih ima na podlagi Direktive 93/13. Če je torej v nacionalnem pravnem redu v fazi izdaje plačilnega naloga predviden sodni nadzor nad nepoštenostjo pogodbenih pogojev, kot izhaja iz obravnavanih zadev, potem naj v fazi izvršbe ne bi bilo nobene potrebe po ponovnem opravljanju nadzora.

37. Španska vlada trdi, da člena 6 in 7 Direktive 93/13 ne nasprotujeta zadevni nacionalni zakonodaji. Nacionalnim sodiščem naj v zvezi z nepoštenostjo pogodbenih pogojev v skladu s pravnim redom Unije ne bi bilo treba v nedogled preizkušati zahtevka, ki je bil predmet pravnomočne sodne odločbe, če potrošnik ni pravočasno vložil pravnih sredstev, določenih v nacionalnem pravu, medtem ko naj bi možnost nadzora nad nepoštenimi pogoji zunaj postopka, predvidenega za to, povzročila neučinkovitost postopka izvršbe. Španska vlada je na obravnavi trdila, da bilo treba nacionalno zakonodajo v skladu z načelom učinkovitosti analizirati z vidika nacionalne postopkovne ureditve kot celote in da se obravnavani zadevi v nasprotju s tem, kar trdi Komisija, nanašata na načelo pravnomočnosti. Poleg tega španska vlada v zvezi z zadevo C-831/19 navaja, da okoliščina, da se Sodišče v trenutku, ko je plačilni nalog postal pravnomočen, še ni izreklo o merilih, na podlagi katerih je mogoče poroka šteti za potrošnika, ne vpliva na njeno stališče.

38. Italijanska vlada trdi, da člena 6 in 7 Direktive 93/13 ne nasprotujeta zadevni nacionalni zakonodaji. Obravnavani zadevi naj bi se razlikovali od prejšnje sodne prakse Sodišča, zadevna zakonodaja pa naj bi spoštovala načelo enakovrednosti, saj izvršilno sodišče ne more po uradni dolžnosti ponovno preučiti pogojev za izdajo plačilnega naloga, ki je postal pravnomočen, četudi gre za morebitno kršitev pravil javnega reda. Italijanska vlada je na obravnavi poudarila, da lahko sodišče, ki odloča o nalogu, po uradni dolžnosti preizkusi nepoštenost pogodbenih pogojev in da so potrošniku na voljo pravna sredstva, s katerimi je mogoče preprečiti, da bi bili ti zanj zavezujoči, vendar se izvršilno sodišče, če sodišče ni opravilo preizkusa in če potrošnik ni vložil pravnih sredstev, ne more izogniti izvršitvi sklepa, ki temelji na tem nalogu; ta sklep namreč implicitno izključuje obstoj nepoštenih pogodbenih pogojev, saj ga sicer ne bi bilo mogoče izdati. Italijanska vlada v nasprotju s stališčem Komisije v zadevi C-693/19 meni, da sodišče ne glede na razlog za razglasitev ničnosti pogoja, ki je podlaga za nastanek pravice upnika, od trenutka, ko je obstoj te pravice, čeprav implicitno, ugotovljen z izdajo pravnomočnega sklepa, ne more več razglasiti ničnosti tega pogoja, ampak mora tak sklep izvršiti, in da to velja tudi v primeru previsokih obresti. Italijanska vlada v zvezi z zadevo C-831/19 dodaja, da to, da sodna praksa Unije in nacionalna sodna praksa, na podlagi katere je poroku priznan status potrošnika, ob sprejetju sklepa o izdaji plačilnega naloga ni obstajala, ni pomembno, saj bi sodišče lahko vložilo predlog za sprejetje predhodne odločbe.

39. Madžarska vlada v zvezi z zadevo C-693/19 trdi, da člena 6 in 7 Direktive 93/13 ter člen 47 Listine ne nasprotujejo zadevni nacionalni zakonodaji. Zatrjuje, da pravnomočnosti, ki jo je sklep pridobil, ker dolžnik ni vložil ugovora, ne gre zanemariti in da bi postopek izdaje plačilnega naloga izgubil smisel, če bi lahko izvršilno sodišče opravilo nadzor nad nepoštenostjo pogojev pogodbe, na kateri temelji plačilni nalog.

40. Komisija trdi, da člena 6(1) in 7(1) Direktive 93/13, ko gre za zadevo C-693/19, ne nasprotujeta zadevni nacionalni zakonodaji, če ta dopušča, da sodišče preveri, ali je pogodbeni pogoj, ki ureja plačilo obresti v primeru neizpolnjevanja ali zamude pri izpolnjevanju pogodbene obveznosti, morda nepošten in ga posledično izključi. Tako naj bi bilo, če zakonodaja omogoča ugotavljanje pravnega neobstoja izvršilnega naslova zgolj v zvezi s terjatvijo, ki ustreza tem obrestim, ali če dopušča, da sodišče, ko odreja denarne zneske, izvršbo omeji na znesek terjatve, izračunan z odbitkom obresti, za katere se šteje, da so previsoke. Če pa bi bilo treba zadevno zakonodajo razlagati tako, da sodišču ne dopušča, da bi ugotavljalo obstoj nepoštenih pogojev, naj bi bila v nasprotju s členoma 6 in 7 Direktive 93/13 v povezavi z načelom učinkovitosti. Komisija zatrjuje, da učinek pravnomočnosti ne velja za nalog za plačilo obresti na terjatev, če se za njihov izračun uporablja nerazumno visoka obrestna mera,[9] in da – če je izvršilno sodišče pristojno, da preveri, ali se izvršba izvaja na podlagi veljavnega izvršilnega naslova – ta ista pristojnost v skladu z načelom enakovrednosti zajema tudi pristojnost za ugotavljanje neobstoja kršitev pravil javnega reda, kot je člen 6(1) Direktive 93/13.

41. Komisija v zvezi z zadevo C-831/19 trdi, da bi bilo treba na postavljeni vprašanji odgovoriti skupaj, in sicer tako, da člena 6(1) in 7(1) Direktive 93/13 ne nasprotujeta zadevni nacionalni zakonodaji, če ta izvršilnemu sodišču omogoča, da preizkusi nepoštenost pogodbenega pogoja in ga, če ugotovi, da ni pošten, posledično izključi. V nasprotnem primeru pa naj ta zakonodaja ne bi bila v skladu z navedenima določbama v povezavi z načelom učinkovitosti. Komisija meni, da pogodbe, ki so bile sklenjene z ZW, spadajo na področje uporabe Direktive 93/13 in da dejstvo, da se je ZW svojega statusa potrošnice zavedela šele pozneje, ni upoštevno. Člen 47 Listine naj bi bilo namreč treba tako kot v zadevi C-693/19 tudi v tej zadevi šteti za določbo, ob upoštevanju katere naj bi se podala razlaga člena 7(1) Direktive 93/13, dokončnost plačilnega naloga pa naj ne bi bila posledica njegove pravnomočnosti, temveč prekluzije. Komisija trdi, da mora biti preizkus nepoštenosti pogodbenih pogojev po uradni dolžnosti predmet izrecne in ustrezno obrazložene presoje, ki jo opravi nacionalno sodišče. Komisija je na obravnavi poudarila, da sodišči, ki sta v obravnavanih zadevah izdali plačilna naloga, nista preizkusili nepoštenosti pogodbenih pogojev in da ni dovolj, da je sodišče pristojno za ugotavljanje nepoštenosti pogodbenega pogoja; sodišče jo morata ugotoviti.

VI. Analiza

42. Predložitveno sodišče z vprašanjem v zadevi C-693/19, ki vsebinsko ustreza prvemu vprašanju v zadevi C-831/19, Sodišče v bistvu sprašuje, ali člena 6(1) in 7(1) Direktive 93/13 ter člen 47 Listine nasprotujejo nacionalni zakonodaji, ki izvršilnemu sodišču preprečuje, da bi preučilo vsebino plačilnega naloga, ki je postal pravnomočen, in odpravilo učinke implicitne pravnomočnosti, če je potrošnik izrazil voljo, da se želi sklicevati na nepoštenost pogoja iz pogodbe, na podlagi katere je bil izdan ta predlog za izvršbo.

[9] Komisija v zvezi s tem napotuje na sklep z dne 1. marca 2019, Tribunale di Macerata (sodišče v Macerati, Italija).

43. Predložitveno sodišče z drugim vprašanjem v zadevi C-831/19 v bistvu sprašuje, ali člena 6(1) in 7(1) Direktive 93/13 ter člen 47 Listine nasprotujejo nacionalni zakonodaji, ki izvršilnemu sodišču, pri katerem je potrošnik vložil ugovor zoper izvršbo, zaradi načela implicitne pravnomočnosti preprečuje, da bi preizkusilo nepoštenost pogodbenih pogojev, glede na to, da je bil v skladu z nacionalnim pravom, ki je veljalo v trenutku nastanka pravnomočnosti, preizkus nepoštenosti pogojev izključen, ker poroka ni bilo mogoče opredeliti kot potrošnika.

44. Kot je razvidno iz predložitvenih odločb in stališč italijanske vlade, se navedeni vprašanji postavljata zaradi postopkovnih pravil, ki v italijanskem pravu urejajo izvršitev plačilnih nalogov in v skladu s katerimi velja, da nalog, ki je podlaga za nadaljnji postopek izvršbe ter za rubež premoženja s strani upnikov, postane dokončen in pravnomočen, če potrošnik kot dolžnik v predpisanem roku zoper tak nalog ne vloži ugovora. Če ugovor zoper plačilni nalog ni vložen, se za nepoštenost pogojev pogodbe, na podlagi katere je bil ta nalog izdan, posledično šteje, da je bilo o njih implicitno pravnomočno odločeno oziroma da so predmet implicitne pravnomočnosti. V nacionalnem pravu je poleg tega določeno, da lahko sodišče, ki tak nalog izda, po uradni dolžnosti preizkusi morebitno nepoštenost pogodbenih pogojev, če pa potrošnik zoper tak nalog vloži ugovor, lahko sodišče, ki o tem ugovoru odloča, po uradni dolžnosti opravi tudi nadzor nad nepoštenostjo zadevnih pogojev. Vendar se v obravnavanih zadevah zdi, da ni sporno, da sta sodišči izdali plačilna naloga, zoper katera potrošniki niso vložili ugovora, pri čemer pa nič ne kaže na to, da je bil v tej fazi postopka opravljen kakršen koli preizkus v zvezi z morebitnim obstojem nepoštenih pogodbenih pogojev.

45. Zato menim, da je mogoče na navedeni vprašanji odgovoriti skupaj, saj se nanašata na osrednji vidik, to je na skladnost nacionalne zakonodaje, ki izvršilnemu sodišču onemogoča, da bi opravilo nadzor nad nepoštenostjo pogojev pogodbe, na podlagi katere je bil izdan plačilni nalog, in sicer zaradi implicitne pravnomočnosti tega naloga, s pravom Unije.

46. Da bi odgovoril na ti vprašanji, bom najprej obravnaval trditve družbe BDB v zvezi z dopustnostjo vprašanja, postavljenega v zadevi C-831/19 (oddelek A). Glede vsebine zadev C-693/19 in C-831/19 bom nato podal nekaj uvodnih ugotovitev o tem, da se je ZW v zadevi C-831/19 ZW pozno zavedela svojega statusa potrošnice, in o morebitni upoštevnosti člena 47 Listine v tem okviru (oddelek B). Nato bom obravnaval sodno prakso Sodišča, ki se nanaša na preizkus nepoštenosti pogodbenih pogojev v smislu Direktive 93/13, ki ga nacionalno sodišče opravi po uradni dolžnosti (oddelek C), in uporabo načel, ki so se izoblikovala v tej sodni praksi, v okoliščinah obravnavanih zadev (oddelek D).

47. Na podlagi te analize ugotavljam, da je vprašanje, predloženo v zadevi C-831/19, dopustno ter da člena 6(1) in 7(1) Direktive 93/13 v povezavi z načelom učinkovitosti nasprotujeta nacionalni zakonodaji, kakršna je ta v postopku v glavni stvari.

A. Dopustnost vprašanja, postavljenega v zadevi C-831/19

48. V skladu s trditvami družbe BDB naj bi bilo vprašanje, postavljeno v zadevi C-831/19, nedopustno, ker naj ZW ne bi bila potrošnica in ker naj se Direktiva 93/13 zato ne bi uporabljala.

49. Menim, da je treba te trditve zavrniti.

50. Očitno je, da lahko predložitveno sodišče glede na sodno prakso Sodišča ZW opredeli kot potrošnico.

51. Spomniti je treba, da se, kot je navedeno v deseti uvodni izjavi Direktive 93/13, enotni predpisi glede nepoštenih pogodbenih pogojev iz te direktive uporabljajo za „vse pogodbe“, sklenjene med potrošniki in prodajalci ali ponudniki, kot so opredeljeni v členu 2(b) in (c) te direktive.[10] V skladu s členom 2(b) „potrošnik“ pomeni vsako fizično osebo, ki na podlagi pogodb, zajetih s to direktivo, deluje v namene, ki ne sodijo v okvir njene poklicne dejavnosti.[11] Direktiva 93/13 torej z navedbo lastnosti pogodbenih strank opredeljuje pogodbe, za katere se uporablja.[12] Široko pojmovanje potrošnika omogoča zagotavljanje varstva, ki ga imajo v skladu z Direktivo 93/13 vse fizične osebe, ki so v razmerju do prodajalca ali ponudnika v podrejenem položaju.[13]

52. V zvezi s tem je Sodišče v sklepih z dne 19. novembra 2015, Tarcău,[14] in z dne 14. septembra 2016, Dumitraș,[15] ugotovilo, da se Direktiva 93/13 uporablja za poroštveno pogodbo, sklenjeno med fizično osebo in kreditno ustanovo zaradi zavarovanja obveznosti, ki jih je do te ustanove sprejela gospodarska družba v okviru kreditne pogodbe, če je ta fizična oseba delovala za namene, ki ne spadajo v okvir njene poslovne ali poklicne dejavnosti, ter ni funkcionalno povezana z navedeno družbo. Zato mora nacionalno sodišče ob upoštevanju vseh okoliščin in dokazov ugotoviti, ali je ta oseba delovala v okviru svoje poslovne oziroma poklicne dejavnosti ali zaradi funkcionalnih povezav, ki jih ima s to družbo, kot je vodenje te družbe oziroma nezanemarljiva udeležba v njenem kapitalu, ali pa je delovala za zasebne namene.

53. V obravnavani zadevi je mogoče ZW, kot je navedlo predložitveno sodišče, šteti za potrošnico, ker je v času sklenitve poroštvenih pogodb z družbo BDB in drugimi upniki delovala zunaj okvira svoje poklicne dejavnosti in z družbo Bimecar Trade ni imela nobene funkcionalne povezave. Predložitveno sodišče je namreč poudarilo, da je iz listin, ki jih je ZW predložila v postopku izvršbe, kot je navedeno v točki 26 teh sklepnih predlogov, razvidno, da je ZW 22-odstotni lastniški delež v družbi Bimecar Trade pridobila 31. januarja 2013, medtem ko sta bili poroštveni pogodbi med ZW in vsemi upniki sklenjeni pred tem datumom, plačilni nalog, ki ga je pridobila družba BDB, pa je bil ravno tako izdan, preden je ZW postala lastnica navedenega deleža. Poleg tega je imela ZW po navedbah predložitvenega sodišča od leta 1976 povezavo z drugo gospodarsko družbo, in sicer iz naslova delovnega razmerja, v času sklenitve zadevnih poroštvenih pogodb pa v družbi Bimecar Trade ni zasedala nobenega vodstvenega položaja.

54. Tako je treba šteti, kar pa mora preveriti predložitveno sodišče, da se ZW na podlagi Direktive 93/13 šteje za potrošnico in da se navedena direktiva torej uporablja za postopek v glavni stvari.

55. Zato menim, da je vprašanje, postavljeno v zadevi C-831/19, dopustno.

[10] Glej sodbo z dne 30. maja 2013, Asbeek Brusse in de Man Garabito (C-488/11, EU:C:2013:341, točka 29), in sklep z dne 27. aprila 2017, Bachman (C-535/16, neobjavljen, EU:C:2017:321, točka 32).

[11] Glej sodbi z dne 2. aprila 2020, Condominio di Milano, via Meda (C-329/19, EU:C:2020:263, točka 24), in z dne 9. julija 2020, Raiffeisen Bank in BRD Groupe societé Générale (C-698/18 in C-699/18, EU:C:2020:537, točka 70).

[12] Glej sodbi z dne 30. maja 2013, Asbeek Brusse in de Man Garabito (C-488/11, EU:C:2013:341, točka 30), in z dne 3. septembra 2015, Costea (C-110/14, EU:C:2015:538, točka 17).

[13] Glej sodbo z dne 21. marca 2019, Pouvin in Dijoux (C-590/17, EU:C:2019:232, točka 28).

[14] C-74/15, EU:C:2015:772, zlasti točke od 26 do 30.

[15] C-534/15, EU:C:2016:700, zlasti točke od 31 do 34.

B. Uvodne ugotovitve

1. Pozno zavedenje glede statusa potrošnice v zadevi C-831/19

56. Ugotavljam, da se v drugem vprašanju v zadevi C-831/19 pojavlja dodaten element, ki izhaja iz dejstva, da se ZW, ki je nastopala v vlogi poroka, v trenutku, ko je plačilni nalog, ki je bil predmet postopka izvršbe, postal pravnomočen, očitno ni mogla zavedati, da ima status potrošnice, in se zato v roku, predpisanem za vložitev ugovora zoper ta nalog, ni mogla sklicevati na nepoštenost pogodbenih pogojev. V zvezi s tem se mi zdi, da preudarek, ki sta ga predložitveno sodišče in ZW (glej točki 29 in 35 teh sklepnih predlogov) navedla v zvezi s tem, da sodna praksa Unije in nacionalna sodna praksa, na podlagi katere je bil porokom priznan status potrošnika v smislu Direktive 93/13, v trenutku, v katerem je bil plačilni nalog izdan in v katerem bi potrošnik zoper ta nalog lahko vložil ugovor, še ni obstajala, v tej zadevi ni upošteven.

57. Iz ustaljene sodne prakse Sodišča (glej točko 63 teh sklepnih predlogov) namreč izhaja, da mora nacionalno sodišče v skladu z Direktivo 93/13 po uradni dolžnosti preizkusiti nepoštenost pogodbenih pogojev in, kot je navedla Komisija, da predlog stranke, kakršna je potrošnik, sam po sebi ne more nadomestiti sodnega nadzora nad nepoštenimi pogodbenimi pogoji na podlagi te direktive. To, da se je potrošnica pozno zavedela svojega statusa, je namreč element, na katerem temelji sama logika sodne prakse Sodišča glede obstoja te obveznosti. Poleg tega je iz Direktive 93/13, zlasti pa iz besedila njene desete uvodne izjave, jasno razvidno, kot sta navedli tudi španska in italijanska vlada, da se ta uporablja za „vse pogodbe“ (glej točko 51 teh sklepnih predlogov), obenem pa pristojnemu sodišču nič ni preprečevalo, da bi preizkusilo nepoštenost pogodbenih pogojev, pri čemer bi lahko predložilo predlog za sprejetje predhodne odločbe.

2. Morebitna upoštevnost člena 47 Listine

58. Predložitveno sodišče z vprašanjema tudi sprašuje, ali je zadevna nacionalna zakonodaja v skladu s členom 47 Listine. Spomniti je treba, da ta določba, ki pomeni potrditev načela učinkovitega sodnega varstva, v korist vsakogar, ki so mu kršene pravice in svoboščine, zagotovljene s pravom Unije, določa pravico do učinkovitega pravnega sredstva pred sodiščem.[16] Uporaba člena 47 Listine v obravnavanih zadevah ni sporna. Zdi se mi, da zadevna nacionalna zakonodaja, kot navaja Italijanska republika, spada na področje uporabe Direktive 93/13 in tako pomeni izvajanje prava Unije za namene člena 51(1) Listine.[17]

59. Opozarjam, da se je v sodni praksi Sodišča v zvezi z Direktivo 93/13 oblikovalo posebno razmerje med členom 47 Listine in načelom učinkovitosti, ki se kaže v obveznosti držav članic, da zagotovijo sodno varstvo pravic, ki izhajajo iz prava Unije (glej točko 65 teh sklepnih predlogov).[18] V zvezi s tem je Sodišče razsodilo, da obveznost držav članic, da zagotovijo učinkovitost pravic, ki jih imajo pravni subjekti na podlagi Direktive 93/13, vključuje zahtevo po zagotovitvi učinkovitega sodnega varstva, določeno tudi v členu 47 Listine, ki med drugim velja za opredelitev postopkovnih pravil v zvezi s tožbami, ki temeljijo na takih pravicah.[19]

[16] Glej sodbo z dne 20. aprila 2021, Repubblika (C-896/19, EU:C:2021:311, točka 40).

[17] Glej sodbo z dne 10. septembra 2014, Kušionová (C-34/13, EU:C:2014:2189, točka 47); glej tudi sklepne predloge generalnega pravobranilca M. Szpunarja v zadevi Finanmadrid EFC (C-49/14, EU:C:2015:746, točki 83 in 84).

[18] Glej v zvezi s tem sklepne predloge generalnega pravobranilca M. Szpunarja v zadevi Finanmadrid EFC (C-49/14, EU:C:2015:746, točke od 85 do 97). Glej tudi na primer van Duin, A., Metamorphosis? The Role of Article 47 of the EU Charter of Fundamental Rights in Cases Concerning National Remedies and Procedures under Directive 93/13/EEC, *Journal of European Consumer and Market Law*, zvezek 6, 2017, str. od 190 do 198.

[19] Glej sodbo z dne 10. junija 2021, VB in drugi (od C-776/19 do C-782/19, EU:C:2021:470, točka 29).

60. Poleg tega se zdi, kar nakazuje tudi dosedanja sodna praksa Sodišča v zvezi z Direktivo 93/13, da člen 47 Listine, ko gre za vprašanje presoje združljivosti nacionalnih postopkovnih pravil z zahtevami te direktive, v veliki meri podpira ali dopolnjuje načelo učinkovitosti. Na primer, člen 47 Listine se v tem okviru uporablja v zvezi z vprašanji, ki se nanašajo na dostop do učinkovitega pravnega sredstva, s katerim lahko stranke uveljavljajo pravice, ki jih imajo na podlagi Direktive 93/13,[20] in z vprašanji, ki se nanašajo na pošteno sojenje, kot sta načeli enakosti orožij in kontradiktornosti v sodnem postopku, v okviru katerega se obravnava zakonitost pogodbenih pogojev z vidika navedene direktive.[21]

61. V obravnavanih zadevah ni sporno, da so imele stranke, kot je navedla italijanska vlada, na voljo učinkovita pravna sredstva, s katerimi so lahko uveljavljale pravice, ki jih imajo na podlagi Direktive 93/13. Poleg tega se postavljeni vprašanji, kot je navedla Komisija, ne nanašata na nepristranskost izvršilnega sodišča,[22] temveč na možnost, da to sodišče preizkusi nepoštenost pogodbenih pogojev, glede katerih je mogoče šteti, da je bilo z izdajo sodne odločbe, ki je postala pravnomočna, o njih implicitno odločeno. Zato je treba v teh okoliščinah ne glede upoštevanje člena 47 Listine, če je to upravičeno, za obravnavani zadevi šteti, da se osredotočata na člena 6(1) in 7(1) Direktive 93/13 v povezavi z načelom učinkovitosti.

C. Upoštevna sodna praksa Sodišča v zvezi s preizkusom nepoštenih pogojev, ki ga po uradni dolžnosti opravijo nacionalna sodišča

62. Člen 6(1) Direktive 93/13 državam članicam nalaga, da določijo, da nepošteni pogoji, uporabljeni v potrošniških pogodbah, za potrošnika niso zavezujoči.[23] V skladu s členom 7(1) te direktive v povezavi z njeno štiriindvajseto uvodno izjavo pa morajo države članice zagotoviti ustrezna in učinkovita sredstva za preprečevanje nadaljnje uporabe nepoštenih pogojev v potrošniških pogodbah.[24] Na podlagi navedenih določb se je izoblikovala obsežna sodna praksa, zato bom v nadaljevanju predstavil načela glede obstoja in obsega obveznosti nacionalnih sodišč, da po uradni dolžnosti preizkusijo nepoštenost pogodbenih pogojev, ki se uporabljajo in izhajajo iz te sodne prakse ter so najbolj upoštevna za analizo obravnavanih zadev.

1. Obstoj obveznosti nacionalnih sodišč, da opravijo preizkus po uradni dolžnosti

63. V skladu z ustaljeno sodno prakso velja, da sistem varstva, ki je vzpostavljen z Direktivo 93/13, temelji na zamisli, da je potrošnik v razmerju do prodajalca ali ponudnika v podrejenem položaju glede pogajalske sposobnosti in ravni obveščenosti, zaradi česar pristopi k pogojem, ki jih je

[20] Glej med drugim sodbe z dne 14. marca 2013, Aziz (C-415/11, EU:C:2013:164, zlasti točka 59); z dne 10. septembra 2014, Kušionová (C-34/13, EU:C:2014:2189, zlasti točke 45, 47 in 66), in z dne 21. decembra 2016, Biuro podróży „Partner“ (C-119/15, EU:C:2016:987, točke od 23 do 47); primerjaj sodbo z dne 27. februarja 2014, Pohotovosť (C-470/12, EU:C:2014:101, točke od 36 do 57).

[21] Glej med drugim sodbe z dne 21. februarja 2013, Banif Plus Bank (C-472/11, EU:C:2013:88, točke od 29 do 36); z dne 17. julija 2014, Sánchez Morcillo in Abril García (C-169/14, EU:C:2014:2099, točke od 21 do 51), in z dne 29. aprila 2021, Rzecznik Praw Obywatelskich (C-19/20, EU:C:2021:341, točke od 91 do 99); primerjaj sklep z dne 16. julija 2015, Sánchez Morcillo in Abril García (C-539/14, EU:C:2015:508, točke od 23 do 50).

[22] V zvezi s tem velja opozoriti, da se zdi, da to, da nacionalno sodišče po uradni dolžnosti preizkusi morebitno nepoštenost pogodbenih pogojev in potrošnika obvesti o možnosti uveljavljanja pravic, ki jih ima na podlagi Direktive 93/13, ne ogroža nepristranskosti tega sodišča, saj se to ne „postavlja na stran“ ene od strank, ampak opravlja naloge, ki jih ima na podlagi nacionalnega prava in prava Unije. Glej v zvezi s tem Beka, A., *The Active Role of Courts in Consumer Litigation: Applying EU Law of the National Courts' Own Motion, Intersentia*, 2018, str. 140 in 141.

[23] Glej sodbo z dne 27. januarja 2021, Dexia Nederland (C-229/19 in C-289/19, EU:C:2021:68, točka 57). Glej tudi enaindvajseto uvodno izjavo Direktive 93/13. Kot je Sodišče priznalo, je člen 6(1) Direktive 93/13 zavezujoča določba, katere namen je formalno ravnotežje med pravicami in obveznostmi sopogodbenikov, določeno s pogodbo, nadomestiti z dejanskim ravnotežjem, tako da se med sopogodbeniki spet vzpostavi enakost. Glej sodbo z dne 11. marca 2020, Lintner (C-511/17, EU:C:2020:188, točka 24).

[24] Glej sodbo z dne 9. julija 2020, Raiffeisen Bank in BRD Groupe Société Générale (C-698/18 in C-699/18, EU:C:2020:537, točka 52).

predhodno sestavil prodajalec ali ponudnik in na vsebino katerih ne more vplivati.[25] Za zagotovitev varstva, ki se želi doseči z Direktivo 93/13, je neenak položaj med potrošnikom in prodajalcem ali ponudnikom mogoče izravnati samo s pozitivnim posredovanjem zunaj kroga pogodbenih strank.[26] Tako mora nacionalno sodišče glede na naravo in pomen javnega interesa, na katerem temelji varstvo, ki ga potrošnikom zagotavlja Direktiva 93/13, po uradni dolžnosti preizkusiti nepoštenost pogodbenega pogoja in na ta način izravnati neravnovesje med potrošnikom in prodajalcem ali ponudnikom, in to takoj, ko ima za to potrebne pravne in dejanske elemente.[27]

2. Obseg obveznosti nacionalnih sodišč, da opravijo preizkus po uradni dolžnosti

64. V skladu z ustaljeno sodno prakso Direktiva 93/13 državam članicam nalaga, naj določijo mehanizem, s katerim zagotovijo, da se lahko vsak pogodbeni pogoj, ki ni posamično dogovorjen, preizkusi, zato da se lahko ugotovi njegova morebitna nepoštenost.[28] Sodišče je tudi poudarilo, da posebnosti sodnih postopkov, ki med prodajalcem ali ponudnikom in potrošnikom potekajo na podlagi nacionalnega prava, ne smejo pomeniti sredstva, ki bi lahko vplivalo na pravno varstvo, ki ga morajo potrošniki imeti v skladu z Direktivo 93/13.[29]

65. Čeprav je Sodišče v zvezi z različnimi vidiki in ob upoštevanju zahtev iz člena 6(1) in člena 7(1) Direktive 93/13 že večkrat navedlo, kako mora nacionalno sodišče zagotavljati varstvo pravic, ki jih imajo potrošniki na podlagi te direktive, pa glede na neobstoj harmonizacije na ravni Unije velja, da pravila, ki urejajo postopke, ki se uporabljajo za preučitev domnevne nepoštenosti pogodbenega pogoja, spadajo v pravni red držav članic, vendar le, če niso manj ugodna od tistih, ki urejajo podobne položaje v nacionalnem pravu (načelo enakovrednosti), in če v praksi ne onemogočajo ali pretirano otežujejo uresničevanja pravic, ki jih potrošnikom podeljuje pravo Unije (načelo učinkovitosti).[30]

66. Kar zadeva načelo učinkovitosti, je Sodišče odločilo, da je treba vsak primer, v katerem se postavlja vprašanje, ali neka nacionalna postopkovna določba onemogoča ali pretirano otežuje uporabo prava Unije, preizkusiti ob upoštevanju umestitve te določbe v celotnem postopku, poteka tega postopka in njegovih posebnosti, po potrebi skupaj z načeli, na katerih temelji nacionalni pravni sistem, kot so načelo varstva pravice do obrambe, načelo pravne varnosti in načelo učinkovitega poteka postopka.[31] V zvezi s tem je Sodišče menilo, da na podlagi zahteve po spoštovanju tega načela ni mogoče v celoti nadomestiti popolne pasivnosti potrošnika.[32]

67. Natančneje, Sodišče je razsodilo, da je učinkovito varstvo pravic, ki jih potrošniku daje Direktiva 93/13, mogoče zagotoviti le, če nacionalni postopkovni sistem v postopku za izdajo plačilnega naloga ali postopku izvršbe plačilnega naloga dovoljuje nadzor morebitne nepoštenosti

[25] Glej sodbi z dne 27. junija 2000, Océano Grupo Editorial in Salvat Editores (od C-240/98 do C-244/98, EU:C:2000:346, točka 25), in z dne 26. marca 2019, Abanca Corporación Bancaria in Bankia (C-70/17 in C-179/17, EU:C:2019:250, točka 49).

[26] Glej sodbi z dne 9. novembra 2010, VB Pénzügyi Lízing (C-137/08, EU:C:2010:659, točka 48), in z dne 11. marca 2020, Lintner (C-511/17, EU:C:2020:188, točka 25).

[27] Glej sodbi z dne 4. junija 2009, Pannon GSM (C-243/08, EU:C:2009:350, točki 31 in 32), in z dne 4. junija 2020, Kancelaria Medius (C-495/19, EU:C:2020:431, točka 37).

[28] Glej sodbo z dne 3. marca 2020, Gómez del Moral Guasch (C-125/18, EU:C:2020:138, točka 44).

[29] Glej sodbo z dne 21. aprila 2016, Radlinger in Radlingerová (C-377/14, EU:C:2016:283, točka 50).

[30] Glej sodbo z dne 26. junija 2019, Kuhar (C-407/18, EU:C:2019:537, točki 45 in 46).

[31] Glej sodbo z dne 22. aprila 2021, PROFI CREDIT Slovakia (C-485/19, EU:C:2021:313, točka 53).

[32] Glej sodbo z dne 1. oktobra 2015, ERSTE Bank Hungary (C-32/14, EU:C:2015:637, točka 62).

pogojev v zadevni pogodbi po uradni dolžnosti.[33] Tako je treba v primeru, da za fazo izvršitve plačilnega naloga ni določen nadzor glede nepoštenosti pogojev, ki ga po uradni dolžnosti opravi nacionalno sodišče, šteti, da nacionalna zakonodaja ogroža učinkovitost varstva, ki ga zagotavlja Direktiva 93/13, če ne določa takega nadzora v fazi izdaje plačilnega naloga ali kadar je tak nadzor predviden samo v fazi ugovora zoper izdani nalog, če obstaja nezanemarljivo tveganje, da potrošniki ne bodo vložili zahtevanega ugovora.[34] Direktiva 93/13 zato nasprotuje nacionalni zakonodaji, ki dopušča, da se plačilni nalog izda, ne da bi bilo potrošniku zagotovljeno, da bo v neki fazi postopka sodišče opravilo nadzor nad tem, ali ni kateri od pogojev nepošten.[35]

68. Poleg tega je Sodišče priznalo, da varstvo potrošnikov ni absolutno in da pravo Unije nacionalnega sodišča ne obvezuje, da ne uporabi nacionalnih postopkovnih pravil, po katerih odločba postane pravnomočna, čeprav bi se s tem lahko odpravila kršitev katere koli določbe iz Direktive 93/13.[36] Sodišče je namreč poudarilo pomen, ki ga ima načelo pravnomočnosti tako v pravnem redu Unije kot nacionalnih pravnih redih, ter izpostavilo, da je zaradi zagotavljanja stabilnosti prava in pravnih razmerij ter učinkovitega izvajanja sodne oblasti pomembno, da sodnih odločb, ki so postale pravnomočne po tem, ko so bila izčrpana vsa razpoložljiva pravna sredstva, ali po tem, ko so se iztekli roki za uveljavljanje teh pravic, ni več mogoče izpodbijati.[37] Prav tako je v interesu pravne varnosti s pravom Unije združljiva določitev razumnih rokov za pravna sredstva, katerih nespoštovanje ima za posledico prekluzijo.[38] Nacionalna zakonodaja pa ne sme posegati v bistvo pravice, ki jo imajo potrošniki na podlagi člena 6(1) Direktive 93/13, da jih nepošteni pogoji ne zavezujejo.[39]

69. Poudariti je treba, da je Sodišče v sodbi z dne 6. oktobra 2009, Asturcom Telecomunicaciones,[40] med drugim razsodilo, da so nacionalna pravila, ki določajo dvomesečni rok, ob izteku katerega postane arbitražna odločba pravnomočna, če ni bila vložena razveljavitvena tožba, v skladu z načelom učinkovitosti, pri čemer je poudarilo, da na podlagi tega načela ni mogoče v celoti nadomestiti popolne pasivnosti potrošnika, ki ni vložil tožbe zaradi uveljavljanja svojih pravic.

70. Po drugi strani pa je Sodišče v sodbi z dne 18. februarja 2016, Finanmadrid EFC,[41] razsodilo, da nacionalna zakonodaja, ki ureja načelo pravnomočnosti v okviru postopka za izdajo plačilnega naloga, ni v skladu z načelom učinkovitosti, ker je odločba organa, s katero je bil končan postopek za izdajo plačilnega naloga, postala pravnomočna, zaradi česar je bilo nemogoče nadzorovati nepoštene pogoje v fazi izvršbe naloga le zato, ker potrošnik v predvidenem roku ni vložil ugovora, pri čemer je obstajalo nezanemarljivo tveganje, da potrošnik tega ne bo storil.

71. Prav tako je treba pojasniti, da je Sodišče v sodbi Banco Primus,[42] ki jo je izreklo v okviru ugovora, ki ga je zoper postopek izvršbe na podlagi hipoteke vložil potrošnik, razsodilo, da Direktiva 93/13 ne nasprotuje nacionalni zakonodaji, ki sodišču preprečuje, da po uradni dolžnosti preuči nepoštenost pogojev, če je bilo o zakonitosti vseh pogojev te pogodbe ob

33 Glej sodbo z dne 13. septembra 2018, Profi Credit Polska (C-176/17, EU:C:2018:711, točka 44).

34 Glej sodbo z dne 20. septembra 2018, Danko in Danková (C-448/17, EU:C:2018:745, točka 46 in točka 2 izreka).

35 Glej sodbo z dne 20. septembra 2018, Danko in Danková (C-448/17, EU:C:2018:745, točka 49).

36 Glej sodbo z dne 21. decembra 2016, Gutiérrez Naranjo in drugi (C-154/15, C-307/15 in C-308/15, EU:C:2016:980, točka 68).

37 Glej sodbo z dne 26. januarja 2017, Banco Primus (C-421/14, EU:C:2017:60, točka 46).

38 Glej sodbo z dne 22. aprila 2021, PROFI CREDIT Slovakia (C-485/19, EU:C:2021:313, točka 57).

39 Glej sodbo z dne 21. decembra 2016, Gutiérrez Naranjo in drugi (C-154/15, C-307/15 in C-308/15, EU:C:2016:980, točka 71).

40 C-40/08, EU:C:2009:615, točke od 34 do 48.

41 C-49/14, EU:C:2016:98, točke od 45 do 55.

42 Glej sodbo z dne 26. januarja 2017 (C-421/14, EU:C:2017:60, točke od 49 do 54).

upoštevanju te direktive že odločeno s pravnomočno odločbo. Vendar je Sodišče tudi navedlo, da Direktiva 93/13 ob obstoju enega ali več pogojev, katerih nepoštenost ob prejšnjem sodnem nadzoru nad pogodbo, ki je bil končan s pravnomočno odločbo, še ni bila preučena, sodišču, pri katerem je potrošnik ustrezno vložil ugovor, nalaga, da po uradni dolžnosti ali na predlog stranke preuči morebitno nepoštenost teh pogojev, če ima za to na voljo potrebne pravne in dejanske elemente. Ob opustitvi takega nadzora bi bilo varstvo potrošnikov na podlagi te direktive nepopolno in nezadostno.

72. Iz navedene sodne prakse torej izhaja, da državam članicam v skladu z zahtevami Direktive 93/13 ni treba uvesti posebnega postopkovnega sistema za opravljanje sodnega nadzora nad nepoštenimi pogodbenimi pogoji, če spoštujejo obveznosti, ki jih imajo na podlagi prava Unije, vključno z načeloma enakovrednosti in učinkovitosti, in če posledično zagotavljajo obstoj ustreznega preizkusa, ki ga nacionalno sodišče opravi v zvezi z nepoštenostjo kakršnega koli pogodbenega pogoja ne glede na vrsto postopka. Preizkus mora po uradni dolžnosti opraviti bodisi prvostopenjsko sodišče bodisi drugostopenjsko sodišče ne glede na to, ali pred njim poteka postopek izvršbe ali postopek meritornega odločanja, ki ga lahko začne potrošnik, razen če obstaja nezanemarljivo tveganje, da se potrošnik ne bo odločil za posamezno postopkovno pot, kar posledično onemogoča izvedbo sodnega nadzora nad nepoštenimi pogodbenimi pogoji v skladu z Direktivo 93/13.

73. Dalje, iz sodne prakse Sodišča izhaja, da varstvo potrošnikov sicer ni absolutno, vendar enako velja tudi za načelo pravnomočnosti. Kot ponazarjajo sodbe, navedene v točkah od 69 do 71 teh sklepnih predlogov, je Sodišče v zvezi z razmerjem med nacionalnimi pravili o izvajanju načela pravnomočnosti in zahtevami Direktive 93/13 zavzelo uravnotežen pristop, pri tem pa zagotovilo, da taka pravila ne ogrožajo sistema varstva potrošnikov, vzpostavljenega s to direktivo. Natančneje, čeprav Sodišče v sodbi Banco Primus implicitne pravnomočnosti ni obravnavalo neposredno, pa se je s tem, ko je izpostavilo potrebo po dokončnem preizkusu nepoštenosti pogodbenih pogojev v okviru pravnomočne sodne odločbe, izreklo v prid stališču, da je nacionalna zakonodaja, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, v nasprotju z Direktivo 93/13. K tej sodbi se bom vrnil kasneje v analizi (glej točko 81 teh sklepnih predlogov).

74. Okoliščine obravnavanih zadev je treba torej preučiti z vidika teh načel, ki so se izoblikovala v sodni praksi Sodišča.

D. Uporaba načel, ki so se izoblikovala v sodni praksi Sodišča, v okoliščinah obravnavanih zadev

75. V zvezi z obravnavanima zadevama je treba opozoriti, kot izhaja iz točk od 42 do 44 teh sklepnih predlogov, da zadevna nacionalna zakonodaja onemogoča, da bi izvršilno sodišče v postopku za izvršitev plačilnih nalogov, zoper katere ni bil vložen ugovor in so zato postali pravnomočni, opravilo nadzor nad vsebino plačilnega naloga in bodisi po uradni dolžnosti bodisi na predlog potrošnika preizkusilo nepoštenost pogodbenih pogojev, in sicer zaradi implicitne pravnomočnosti tega naloga.

76. Uvodoma je treba poudariti, da je iz predložitvenih odločb v nasprotju s trditvami Komisije, da se obravnavani zadevi nanašata na vprašanje prekluzije, ne pa na načelo pravnomočnosti, razvidno, da predložitveno sodišče meni, da sta plačilna naloga, ki sta predmet postopka izvršbe, pravnomočna. V skladu z ustaljeno sodno prakso je le nacionalno sodišče pristojno za razlago in

uporabo nacionalnega prava.[43]

77. Dalje, zdi se, da v obravnavanih zadevah ni ničesar, kar bi lahko vzbujalo dvom glede načela enakovrednosti. Zdi se namreč, da nacionalno pravo, kot je navedla tudi italijanska vlada, ne dopušča, da bi izvršilno sodišče preučilo plačilni nalog, ki je postal pravnomočen, četudi gre za morebitno kršitev pravil javnega reda (glej točko 38 teh sklepnih predlogov).

78. Prav tako je treba poudariti, da italijanska vlada v nasprotju s trditvami Komisije zavrača možnost, da bi bilo zadevno nacionalno zakonodajo, ko gre za zadevo C-693/19, mogoče razlagati v skladu z Direktivo 93/13, tako da bi izvršilno sodišče lahko preizkusilo nepoštenost pogodbenega pogoja v zvezi s previsokimi obrestmi (glej točki 38 in 40 teh sklepnih predlogov). Ta vidik mora torej ob upoštevanju obveznosti razlage nacionalnega prava v skladu s pravom Unije, ki izhaja iz sodne prakse Sodišča, preveriti predložitveno sodišče.[44]

79. V zvezi z bistvom problematike naj navedem, da po mojem mnenju obstajajo tehtni indici, ki izhajajo iz sodne prakse Sodišča, da člena 6(1) in 7(1) Direktive 93/13 v povezavi z načelom učinkovitosti nasprotujeta zadevni nacionalni zakonodaji.

80. V zvezi s tem menim, da mora biti nadzor nad morebitno nepoštenostjo pogodbenih pogojev na podlagi Direktive 93/13 predmet izrecne in dovolj obrazložene presoje, ki jo mora podati nacionalno sodišče. Kot je razvidno iz okoliščin obravnavanih zadev, je posledica zadevne nacionalne zakonodaje ta, da se v zvezi z vprašanjem nepoštenosti pogodbenih pogojev šteje, da je bilo o njem meritorno odločeno, tudi če nacionalno sodišče tega vprašanja sploh ni obravnavalo. Če namreč preizkus nepoštenosti pogodbenih pogojev v sklepu, ki vsebuje plačilni nalog, ni obrazložen, potem potrošnik po mojem mnenju in kot je navedla tudi Komisija, ne more razumeti ali analizirati razlogov za izdajo takega sklepa oziroma vložiti učinkovitega ugovora zoper tak sklep. Nacionalno sodišče, ki bo tak ugovor morda obravnavalo, pa o zadevi ne bo moglo odločiti. V zvezi s tem je Sodišče pojasnilo, da ob neobstoju učinkovitega nadzora nad morebitno nepoštenostjo pogodbenih pogojev ni mogoče zagotoviti spoštovanja pravic, priznanih z Direktivo 93/13.[45]

81. Ta pristop izhaja tudi iz sodbe Banco Primus.[46] Kot je navedeno v točki 71 teh sklepnih predlogov, je Sodišče ugotovilo, da nacionalna zakonodaja, v skladu s katero učinek pravnomočnosti velja tudi za pogodbene pogoje, o katerih se nacionalno sodišče še ni dokončno izreklo, ni združljiva z Direktivo 93/13. Sodišče torej domneva, da je – če nacionalno sodišče ni preizkusilo nepoštenosti konkretnega pogodbenega pogoja, ki je predmet spora – težko šteti, da je bilo načelo pravnomočnosti kakor koli kršeno.[47]

82. Ta pristop ustreza tudi ciljem Direktive 93/13, kot so razloženi v sodni praksi Sodišča. Kot je navedeno v točki 63 teh sklepnih predlogov, je treba spomniti, da je obveznost nacionalnega sodišča, da po uradni dolžnosti opravi preizkus, utemeljena z naravo in pomenom javnega interesa, na katerem temelji varstvo, ki je z Direktivo 93/13 zagotovljeno potrošnikom. Izvršilno

43 Glej sodbo z dne 9. julija 2020, Raiffeisen Bank in BRD Groupe Société Générale (C-698/18 in C-699/18, EU:C:2020:537, točka 46).

44 Glej sodbo z dne 4. junija 2020, Kancelaria Medius (C-495/19, EU:C:2020:431, točke od 49 do 51).

45 Glej sodbo z dne 4. junija 2020, Kancelaria Medius (C-495/19, EU:C:2020:431, točka 35).

46 Glej sodbo z dne 26. januarja 2017 (C-421/14, EU:C:2017:60, točke od 49 do 54).

47 Glej v zvezi s tem García-Valdecasas Dorrego, M.J., *Dialogue between the Spanish courts and the European Court of Justice regarding the judicial protection of consumers under Directive 93/13/EEC*, Association of Property and Business Registrars of Spain, 2018, str. 98 in 99.

sodišče mora torej zagotoviti učinkovitost tega varstva, če to ni bilo opravljeno v prejšnji fazi postopka. V nasprotnem primeru bi lahko obveznost, ki jo ima nacionalno sodišče na podlagi Direktive 93/13, postala brezpredmetna.

83. To potrjujejo tudi okoliščine obravnavanih zadev, v katerih se zdi, da nacionalno sodišče, ki je izdalo plačilna naloga, nepoštenosti pogodbenih pogojev po uradni dolžnosti sploh ni preizkusilo. Res je sicer, kot je navedla nemška vlada, da iz sodne prakse Sodišča, navedene v točki 67 teh sklepnih predlogov, izhaja, da so za odločitev o tem, ali je treba tak preizkus opraviti v fazi izdaje plačilnega naloga ali v fazi izvršitve tega naloga, pristojne države članice in da Direktiva 93/13 ne vsebuje nobene zahteve, v skladu s katero bi ga bilo treba opraviti v obeh fazah. Vsekakor pa je treba ta preizkus opraviti v eni od obeh faz. Če se torej izvršilnemu sodišču zgolj zaradi implicitne pravnomočnosti zadevnega naloga prepreči, da bi prvič opravilo preizkus nepoštenosti pogodbenih pogojev, potem nadzora nad nepoštenostjo teh pogojev dejansko ni mogoče opraviti v nobeni fazi postopka.

84. Dodati je treba, da se zdi, da je tak pristop skladen s sodno prakso Sodišča v zvezi z nacionalno zakonodajo o izvajanju načela pravnomočnosti zunaj okvira Direktive 93/13. Sodišče se v nekaterih sodbah [48] ni strinjalo s pretirano zaščito, ki se pravnomočnim sodnim odločbam priznava na podlagi načela pravnomočnosti, in sicer tako, da se znatno ovira učinkovito izvajanje prava Unije. [49] Poleg tega je treba poudariti, da je Sodišče v sodbi z dne 17. oktobra 2018, Klohn, [50] navedlo, da se pravnomočnost razteza le na pravne zahtevke, o katerih je sodišče odločalo, in torej ne preprečuje tega, da sodišče, ki odloča v okviru poznejšega spora, odloči o pravnih vprašanjih, o katerih v tej pravnomočni odločbi ni bilo odločeno. Podobno iz ustaljene sodne prakse v zvezi z uporabo pravnomočnosti v pravu Unije izhaja, da se pravnomočnost nanaša samo na dejanska in pravna vprašanja, ki so bila v zadevni sodni odločbi dejansko ali nujno obravnavana. [51]

85. Tako je treba šteti, da je zadevna nacionalna zakonodaja v nasprotju z načelom učinkovitosti, ker onemogoča ali čezmerno otežuje zagotavljanje varstva, ki je z Direktivo 93/13 priznano potrošnikom.

86. Ugotavljam torej, da člena 6(1) in 7(1) Direktive 93/13 v povezavi z načelom učinkovitosti nasprotujeta nacionalni zakonodaji, kot je ta v postopku v glavni stvari.

VII. Predlog

87. Glede na navedeno Sodišču predlagam, naj na vprašanja za predhodno odločanje, ki jih je postavilo Tribunale di Milano (sodišče v Milanu, Italija), odgovori:

Člena 6(1) in 7(1) Direktive Sveta 93/13/EGS z dne 5. aprila 1993 o nedovoljenih pogojih v potrošniških pogodbah je treba v povezavi z načelom učinkovitosti razlagati tako, da nasprotujeta nacionalni zakonodaji, ki izvršilnemu sodišču ne omogoča, da po uradni dolžnosti

[48] Glej med drugim sodbe z dne 3. septembra 2009, Fallimento Olimpiclub (C-2/08, EU:C:2009:506, točke od 29 do 32); z dne 2. aprila 2020, CRPNPAC in Vueling Airlines (C-370/17 in C-37/18, EU:C:2020:260, točke od 94 do 96), in z dne 16. julija 2020, UR (Zavezanost odvetnikov za DDV) (C-424/19, EU:C:2020:581, točke od 31 do 34).

[49] Glej v zvezi s tem Turmo, A., „National *Res Judicata* in the European Union: Revisiting the Tension Between the Temptation of Effectiveness and the Acknowledgement of Domestic Procedural Law“, *Common Market Law Review*, zvezek 58, 2021, str. od 361 do 390, na str. 375.

[50] C-167/17, EU:C:2018:833, točka 69.

[51] Glej sodbi z dne 29. junija 2010, Komisija/Luksemburg (C-526/08, EU:C:2010:379, točka 27), in z dne 31. januarja 2019, Islamic Republic of Iran Shipping Lines in drugi/Svet (C-225/17 P, EU:C:2019:82, točka 47).

ali na predlog stranke preizkusi nepoštenost pogojev pogodbe, ki je podlaga za plačilni nalog, ki je postal pravnomočen, če ti pogoji niso bili predmet izrecne in dovolj obrazložene presoje glede na to direktivo.